

HALLITUKSEN
REFORMI

Kunta-alan hyvinvointiseminaari
7.6.2017 Helsinki

Taru Koivisto, johtaja
Sosiaali- ja terveysministeriö

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lähtökohtia uudistuksessa

- muutosjohtajien aluekierroksella esiin nousseita asioita
- Hyvinvoiva asukas - elinvoimainen kunta ja maakunta
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen luo perustan onnistuneelle SOTE-toiminnalle
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä johdetaan kokonaisuutena, poikkihallinnollisesti ja osana maakunnan johtamista
- Taloudellinen hyöty kunnalle ja maakunnalle

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimeenpano maakunnissa - Esivalmisteluvaihe

- Onnistunut hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen edellyttää yhteistä tahtotilaa, yhteisiä tavoitteita ja keinoja tavoitteisiin pääsemiseksi
 - Muutoksen valmistelussa mukana alueen kunnat, muut julkisen ja yksityisen sektorin toimijat sekä järjestöt
- Esivalmisteluvaihe perustuu nykytilan kartoitukseen
 - Voidaan käyttää tukena esimerkiksi jo olemassa olevia alueellisia hyvinvointikertomuksia sekä alueen kuntien hyvinvointikertomuksia
- Hallinto- ja palvelurakenteen muodostaminen
 - Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen osana johtamis- ja toimeenpanorakenteita

Kunnan roolit - yhteenvetoa aluekierrokselta

- Kunnan hyte-roolin uudelleen kuvaaminen uudessa tilanteessa
- Hyte kunnan strategiseen johtamiseen
 - yhteistyö maakunnan kanssa
 - tilaajaosaaminen ja sopimusohjaus (esim. ravitsemuspalvelut jne.)
- Vetovastuu/koordinaatio keskushallintoon
- Kaikissa kunnan palveluissa hyte-näkökulman näkyväksi tekeminen
- Vastinparien varmistaminen
 - Esim. ehkäisevä päihdetyö, tapaturmat, lähisuhdeväkivalta, jne.
- Osallisuuden vahvistaminen
- Järjestöt keskeinen yhteistyötaho
 - Aidosti mukana, sitoutuminen
 - Rahoitus?
- Palvelut sinne missä ihmiset ovat
 - liikunta, kulttuuri, ravitsemus, sivistys, tekninen, jne.

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEN RAKENTEET JA TOIMEENPANO KUNNISSA

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEN JOHTAMINEN

Vastuut, työnjako, osaamisen ja prosessien johtaminen

TIETO

Terveyden, hyvinvoinnin ja terveyserojen seuranta, arviointi ja raportointi

- Hyvinvointikertomus ja indikaattorit

RESURSSIT

- Henkilöstövoimavarat
- Muut voimavarat

OSAAMINEN, KOULUTUS

- Ammatillinen
- Strateginen

HYVIEN KÄYTÄNTÖJEN TYÖKALUPAKKI

- Toimintamallit ja käytännöt
- Työvälineet ja menetelmät

KUNTASTRATEGIAT

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet osana kuntastrategiaa ja toimialojen suunnitelmia

TOIMEENPANO JA TOTEUTUS

Toimeenpanorakenteet: HV&TE ohjaustyöryhmä, teemakohtaiset työryhmät

- Koordinaatio ja yhteistyö

TOIMIALA-KOHTAISET

Tavoitteet ja tehtävät

HANKKEET

Moni-
ammatilliset
työryhmät

Perttilä
2010

Maakuntien tuki kunnille

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen sekä ehkäisevän päihdetyön asiantuntijatuki kunnille

Asiantuntijatuen järjestämiseksi maakunta esimerkiksi:

- Selvittää tuen tarpeet yhteistyössä kuntien kanssa ottaen huomioon poikkihallinnollisen näkökulman
- Käyttää tuen suunnittelussa ja toteutuksessa maakunnan eri hallinnonalojen asiantuntemusta ml. sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntemus.
- Sopii tuen toteuttamisen koordinaatiosta, annettavasta tuesta sekä osoittaa siihen riittävät resurssit

Esimerkkejä olemassa olevista toimintamalleista Kunnan ja maakunnan yhteistyö- ja toimeenpanorakenteet

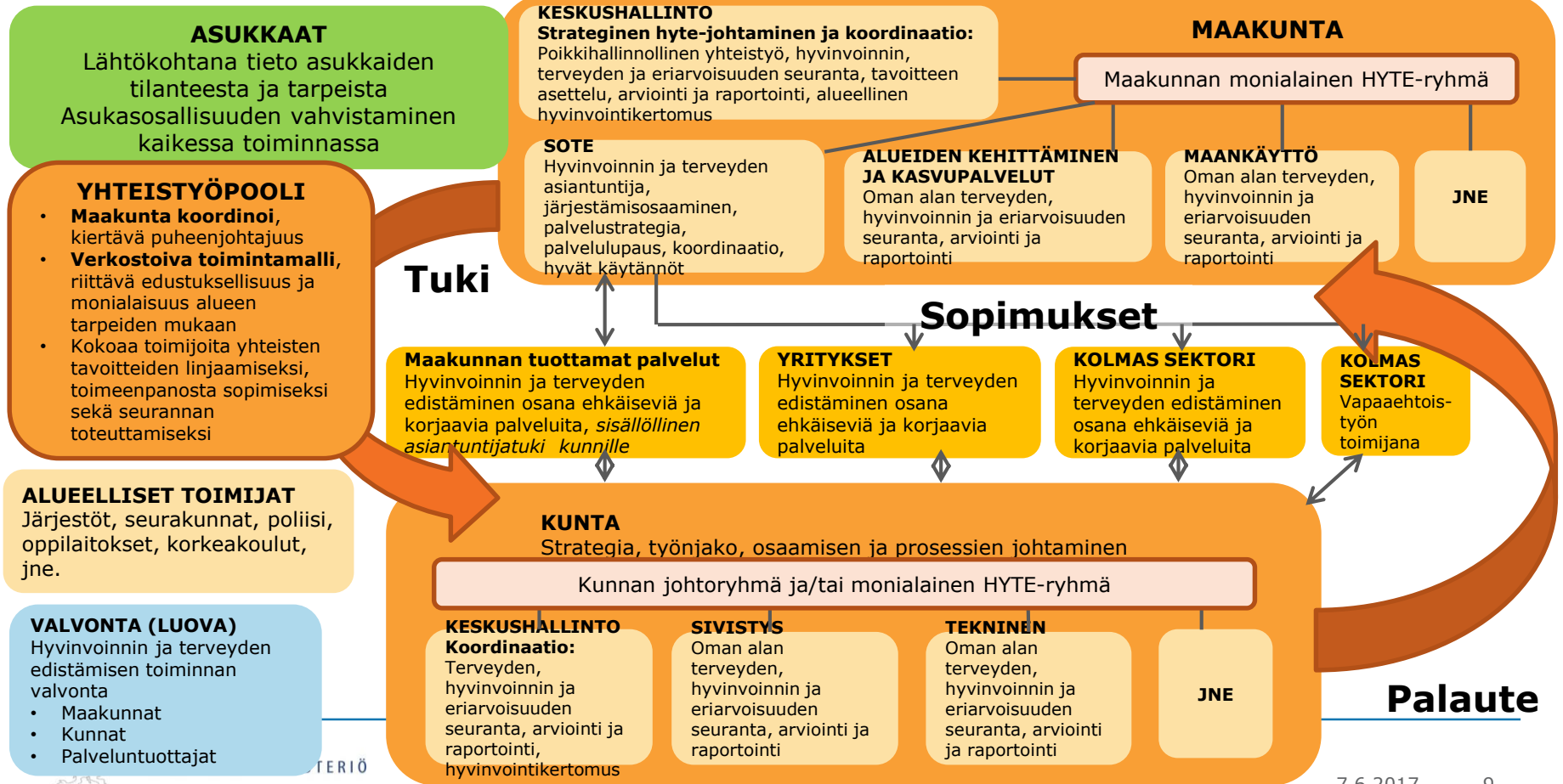
- Vastuutahon nimeäminen (ns. vastinpari)
 - Alueelliset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ryhmät
 - Päätösten ennakoarvointikäytännöt
 - Alueellinen hyvinvointikertomustyö
 - Yhdyspintapalveluiden suunnittelu
 - Hoito- ja palveluketjuista sopiminen
 - Yhteisten koulutusten ja hankkeiden koordinointi
 - jne.
- Ovat jo laajasti käytössä, valmistelussa olennaista saada käytännöt osaksi uusien organisaatioiden toimintaa

Yhdyspintapalvelut - mitä voidaan tehdä yhdessä?

Maakunta tunnistaa yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa keskeiset kohderyhmät ja yhdyspintapalvelut sekä sopii yhteistyöstä ja työnjaosta

- Maakunta ja yhteistyökumppanit sopivat muun muassa seuraavista
 - yhteiset palveluketjut (esim. työllisyyden edistäminen, liikunnan palveluketju, savuttomuuden tukeminen, ehkäisevän päihdetyön käytännöt sekä mielenterveyden edistämisen toimenpiteet)
 - monialaisten palveluiden koordinaatio (esim. ohjaamotoiminta, perhekeskus, monialainen yhteistyö työllisyyden edistämisessä, Pakka-toimintamalli)
 - osallisuus- ja vapaaehtoistyön koordinaatio (esim. tukihenkilötoiminta, asukastuvat, etsivä työ, vertaisryhmät, kummitoiminnat, kielipesät, kulttuurin tukeminen ja yhteiset tilat)
- Tunnistetaan haavoittuvat ryhmät ja sovitaan varhaisen tuen palveluista.
- Yhdyspintapalveluita seurataan ja arvioidaan osana maakunnan toiminnan seurantaa sekä osana kuntien ja alueen hyvinvointikertomustyötä

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen alueellinen yhteistyö

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen aluekierros syksy 2017

- Tavoitteena tukea kuntien, maakuntien ja järjestöjen monialaista valmistelutyötä tunnistamalla alueen vahvuuksia ja kehittämiskohteita sekä verkostoimalla toimijoita
 - Tukee tiekartan ja järjestäjän käsikirjan toimeenpanoa
- Tilaisuudet koostuvat seminaarista ja työpajoista, joissa käsiteltävät teemat valitaan maakunnan tarpeiden mukaan
- Kierroksen järjestää STM yhdessä OKMn, TEMn, THLn, TTLn, Kuntaliiton, SOSTEn, maakuntien, kuntien, aluehallintovirastojen ja järjestöjen kanssa
- <http://alueuudistus.fi/hyvinvoinnin-edistamisen-aluekierros>

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjaus ja kannusteet

Kuntien Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosa - Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 14 §

- Tarkoituksena korvata **kunnalle** asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvien tehtävien kustannuksia sekä kannustaa niihin
- Kerroin perustuu
 - peruskoulutukseen,
 - liikuntaan ja
 - kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamiseen
- Kunta voi omalla toiminnallaan vaikuttaa
 - Kunnan toimintaa kuvaavat toiminnalliset indikaattorit (29 kpl)
 - Toiminnan tulosta ja aikaansaattua muutosta osoittavat tulosindikaattorit (8 kpl)
- Lisäosan suuruus noin 57 milj.€
- Puolet rahoitetaan vähentämällä vastaava määrä maakuntien rahoituksesta

Kuntien Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosa - indikaattorit

- **Toimintaa kuvaavat indikaattorit**

- peruskoulut(10 indikaattoria)
- liikunta (10 indikaattoria)
- kuntajohto (9 indikaattoria)

- **Toiminnan tulosta ja muutosta osoittavat tulosindikaattorit**

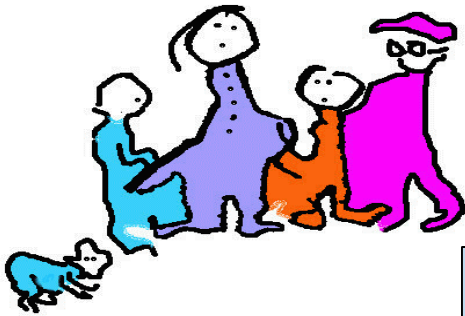
- Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista
- Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista
- Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat
- Nuorisotyöttömät
- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat
- Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat
- Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä

- Indikaattoreiden tarkka kuvaus

<http://alueuudistus.fi/documents/1477425/3118184/Hyvinvoinnin+ja+terveyden+edist%C3%A4minen+2016+08+30.pdf/5757363a-ea04-469c-aeee-555f0c410fa9>

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen portaat maakunnan toiminnassa

Kuinka korkealle maakuntasi on kivunnut?

Kehitämme aktiivisesti ja jatkuvasti toimintaamme

Toimimme **systemaattisesti**, pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti

Olemme nimenneet **vastuutahot ja resursoineet** toimintaan

On meillä **tavoitteita** ja toimenpiteitä

Kyllä me **seuraamme**, kun on pakko. Hyvinvointikertomuskin on tehty, missäköhän se on?

Tiedetään, mutta ei tehdä, koska sitä ei voi osoittaa vaikuttavaksi ja korjaavan työn tarve on niin suurta

Mikä HYTE? Ei me osteta mitään, SOTEhan sen hoitaa....

